

In deze nieuwsbrief Swaalfke, Wandelend afscheid nemen, Bewonersavond, Bevingsverhaal van Sjaak en Alies, Uit de oude doos en Gaswinning in het nieuws.

Swaalfke

De komst van de Swaalfkes in het voorjaar staat voor veel Groningers voor het aanbreken van 'de goede tijd'. Als het gaat om het gaswinningsdossier zijn er al vele lentes voorbij gegaan waarbij dit niet het geval bleek. Voor sommigen zijn inmiddels die betere tijden al wel aangebroken, voor velen helaas ook (nog) niet.

Ik wil graag bij gedupeerden in het gebied een hoopvol gebaar achterlaten.

Een beeldje van een boerenzwaluw, ontworpen door de Groningse kunstenares Cindy Sprokel.

De zwaluw (swaalfke in het Gronings) staat symbool voor: *“Bescherming en warmte van het thuis. Het staat voor hoop, voor nieuwe kansen, het juiste perspectief. Maar het staat nadrukkelijk ook symbool voor gemeenschap en teamwork.”*

Inwoners van het gaswinningsgebied krijgen veel voor de kiezen. Onzekerheid over de eigen woning, keuzes die moeilijk te overzien zijn, spanningen in het gezin, en omgaan met de grote verschillen die in hun omgeving ontstaan. Om dit samen vol te kunnen houden is solidariteit belangrijk. Zowel zij, die zonder al te veel (ervaren) problemen ruim gecompenseerd worden, als zij die ondanks grote inspanningen en soms veel strijd niet uit de problemen komen, moeten zich realiseren dat zij daar zelf niets aan kunnen doen. Het *overkomt* iedereen.

Het is nooit alleen je eigen verdienste wanneer je soepel en ruim gecompenseerd bent. Natuurlijk, je had er recht op. Maar het verloop en de uitkomst van een schade- of versterkingsproces is nooit alleen en zuiver gebaseerd op ‘het recht’ dat je had. Ook ‘toeval’ heeft daar een rol bij gespeeld. Bijvoorbeeld het moment waarop schade of versterking speelde, het bureau dat de beoordeling deed, de bewoners- of zaakbegeleider die je had, het versterkingsregime waar je – soms op onnavolgbare wijze – wel of niet in terecht bent gekomen, de pilot waarin je zat, je postcode, de WOZ-waarde die ooit is vastgesteld, of domweg het moment waarop je iets hebt aangevraagd. Zelfs de hulp die je in je omgeving kon organiseren kan medebepalend zijn geweest voor de uitkomst. Had je toevallig níet die aannemer als buurman, of was je zwager níet toevallig jurist, of had je er net even níet je hoofd naar staan vanwege ziekte of andere omstandigheden? Ook dat kan van invloed zijn geweest op de uitkomst.

Dat de één, zonder al te grote problemen te hebben ervaren, (veel) compensatie ontvangt, en de ander pas na een jarenlang slopend proces- of nog steeds verstrikt zit in grote, complexe problemen, is voor beiden ongemakkelijk. Schuldgevoel, schaamte, boosheid maar ook jaloezie en onzekerheid (wat heb ik verkeerd gedaan?) sluipen ongemerkt onze dorpen, families, en woonkamers binnen.

Terwijl we elkaar nu meer nodig hebben dan ooit. Solidariteit, wederzijds begrip en hulp aan elkaar zouden voorop moeten staan. Oók als je niet kunt of niet wilt accepteren dat de uitkomsten zijn zoals ze zijn; je burens of (schoon)familie kunnen er echt niks aan doen! Zelfs dorpelingen die door sommigen als “profiteurs” worden weggezet hebben uiteindelijk alleen gebruik gemaakt van een recht dat ze (kennelijk) hadden. Het is soms ‘toeval’. Willekeur? Onuitlegbaar? Oneerlijk? Rechtsongelijkheid? Maar nooit ‘de schuld’ van hen die wel soepel zijn gecompenseerd. Laat je alsjeblieft als families, burens, dorpen niet uit elkaar spelen.

Reageer je woede, boosheid, verdriet of teleurstelling niet op hen af. Maar vraag je burens of (schoon)familie wél om begrip te hebben voor jouw frustraties. Kunnen zij het uitleggen? Zo niet, misschien kunnen zij je helpen. Ook als het je niet zelf treft, mag je er iets van vinden. Desnoods met een gezamenlijke (aan)klacht richting de instanties of politiek!

En daar komt het Swaalfke om de hoek kijken. Het Swaalfke krijgen, en in je woning een plek geven, is niet vrijblijvend. Het betekent dat je de ander gunt wat hij heeft, maar ook hulp aanvaardt van die ander. Het betekent dat je de pijn deelt, maar het elkaar of jezelf niet kwalijk neemt. Het betekent dat je vooral kijkt hoe je elkaar kunt helpen, hoe we er samen, onderling, het beste van kunnen maken.

En als erover praten lastig is, gééf dan een Swaalfke. Waarmee je zegt: *“Ja, eerlijk gezegd, ik vind het soms best lastig dat jij wel in een nieuwe woning zit, maar ik neem het jou niet kwalijk”*. Of: *Ik vind het oneerlijk en onbegrijpelijk dat jouw probleem niet opgelost wordt, kan ik iets doen?* Of: *Ik ben blij voor je dat je weer terug kunt naar je versterkte woning: gefeliciteerd!* Of: *“Waardeloos dat jullie nu nog weer langer moeten wachten, ik wilde dat ik iets kon doen.”* Elke situatie is anders. En elke boodschap kan dus ook verschillen. Maar het Swaalfke wil in alle gevallen verbinden.

Geef er daarom je eigen, persoonlijke boodschap van hoop, steun en gezamenlijkheid aan!

Als één iemand dit doet heeft het weinig zin (immers: één Swaalfke maakt nog geen zomer..) maar als meer mensen dit doen, dan wordt het misschien wel wat lichter.

En mocht je het toch een keer te kwaad krijgen: werp dan een blik op je Swaalfke. Je bent niet de enige en nooit alleen. Samen staan we sterker!

Susan Top

NB Het Swaalfke is voor 35 euro (exclusief verzendkosten) te bestellen via cindysprokel@gmail.com

Wandelend afscheid nemen

Op 1 oktober neemt Susan Top afscheid van het Groninger Gasberaad. Susan heeft zich ruim zeven jaar met hart en ziel ingezet voor fatsoenlijke oplossingen voor de problemen die in Groningen door de gaswinning zijn ontstaan. Het was geen gemakkelijke beslissing om met dit werk te stoppen en het zal ook moeite kosten om ervan los te komen. Daarom wil zij deze periode op een persoonlijke en actieve manier afsluiten, namelijk al wandelend door de provincie.

Van maandag 27 september tot en met vrijdag 1 oktober wandelt Susan van dorp naar

dorp door de provincie Groningen. Onderweg zal ze langsgaan bij een aantal gedupeerde Groningers. Tijdens de wandeling zullen genodigde professionals, Kamerleden en andere betrokkenen steeds apart een stukje meewandelen. Zodat er niet alleen ruimte is voor reflectie, maar ook het mooie wat Groningen te bieden heeft aan bod komt. De wandelingen eindigen iedere dag in een dorp waar ze op een terras of in een dorps huis ook nog bewoners met hun eigen verhaal hoopt te ontmoeten. Zij hebben al veel meegemaakt en krijgen de komende jaren nog genoeg 'voor de kiezen'.

Over hoe Groningers onderling samen verder moeten wil Susan graag met ze in gesprek. In een informele setting op de plekken waar haar wandelingen eindigen. Bewoners en andere geïnteresseerden zijn welkom! Bij voldoende belangstelling geeft Susan op woensdagavond in

volgenvlucht een overzicht van de stand van zaken van de versterking. Wilt u hierbij aanwezig zijn, dan kunt u zich aanmelden via welkom@gasberaad.nl

Maandag 27 september vanaf 17:00 uur	Dorpshuis de Moarstee, D. Triezenbergstraat 32 Stedum
Dinsdag 28 september vanaf 17:30 uur	Kerk Borgsweer, Borgsweer 36, Borgsweer
Woensdag 29 september vanaf 20: 00 uur	Dorpshuis De Pompel, Meerweg 16, Overschild
Donderdag 30 september vanaf 17:00 uur	Dorpshuis 't Zandt, Hoofdstraat 111 't Zandt

In vogelvlucht: hoe zit die hele boudel nu in elkaar?

Alles weten maakt niet gelukkig. Dat geldt zeker voor de schade afhandeling en versterking in onze gaswinningsregio. Het communicatie-uitgangspunt van de overheid is momenteel dat u alleen hoeft te weten “*wat voor uw woning relevant is*”. Terecht het eerste vereiste, en, toegegeven, het is al moeilijk genoeg om dat voor elkaar te krijgen.

Voor de overheid om u überhaupt die duidelijkheid te kunnen geven, voor u om te bevatten wat het betekent voor u, en welke keuzes u nog heeft. Dus waarom zou u lastiggevallen (willen) worden met nog meer informatie?

Toch denken wij dat het relevant kan zijn om een idee te krijgen van de context waarin uw casus zich afspeelt. U leeft en woont niet geïsoleerd, u hoort en ziet van alles om u heen waarvan u zich kunt afvragen: “*Hè, hoe kan dat? Hoe zit dat? En moet ik daar dan ook iets mee?*” Voor die situaties kan het helpen wel een breder beeld te hebben van de hele situatie. Zonder de ambitie om volledig te zijn, om alle complexiteit te ontrafelen, of diep in details te duiken, willen we in (zwaluw)vogelvlucht dat beeld met u schetsen. Waarom gebeurt overal iets anders?

Geen idee wie daar nog behoefte aan heeft, wie daarvoor nog ruimte in het hoofd heeft, wie het nog kan opbrengen. Maar bij voldoende belangstelling gaan we, samen met u, een poging wagen!

Tijd: Van 20:00 uur tot 21:00 (inloop vanaf 19:30 uur)

Locatie: Dorpshuis De Pompel, Meerweg 16 in Overschild.

Aanmelden (graag!) via welkom@gasberaad.nl

Groninger Gasberaad na 1 oktober

Na het afscheid van Susan Top op 1 oktober kan het niet anders dan dat er flink wat verandert bij het Groninger Gasberaad. Bestuur en leden van het Groninger Gasberaad hebben besloten in ieder geval tot 1 januari 2022 door te gaan. Hoe de samenwerking van de betrokken maatschappelijke organisaties er daarna uit gaat zien is nog onderwerp van gesprek.

Ondertussen hebben in navolging van Susan ook stafmedewerkers Jolanda Jager en Anja Vink besloten afscheid te nemen van het Groninger Gasberaad. Zij werkten jarenlang nauw samen met Susan en hebben van dichtbij meegemaakt hoe het voor het Gasberaad steeds lastiger werd invloed uit te oefenen. Beiden hebben inmiddels een andere baan gevonden.

Het Groninger Gasberaad blijft bereikbaar via welkom@gasberaad.nl en t. 06 1506 8162.

Het bevingsverhaal van

Overall in de buurt zagen ze bouwbedrijven bezig met de versterking van huizen. Maar zij hadden nog helemaal niks gehoord. Vreemd, want hun huis had de nodige schade en het herstellen daarvan had weinig zin, wisten ze uit ervaring. Ze meldden de nieuwe schades wel, maar wachtten met herstellen en met het normale onderhoud, tot ze wisten hoe het met de versterking kwam. Sjaak en Alies besloten toch maar eens navraag te doen bij de gemeente en hoorden tot hun verbazing dat hun woning niet was opgenomen in de gemeentelijke versterkingsplannen

[Lees hier](#) het hele verhaal van Sjaak en Alies.

Uit de oude doos - Kabinetsformatie

Soms even terugkijken in de geschiedenis kan louterend, vermakelijk en leerzaam zijn. Niet voor niets is de rubriek "Uit de oude doos" een klassieker in vele club-, verenigings- en andere blaadjes. Het is te leuk, maar in ons geval helaas vaak ook pijnlijk...

In deze aflevering een open brief die we in 2017 publiceerden tijdens de formatiebesprekingen voor een nieuw kabinet. De inhoud is van de eerste tot de laatste letter nog steeds actueel, behalve dan dat er nu ook een dame aan de formatietafel zit. We zouden de datum en de aanhef aan moeten passen, maar dan zouden we hem zo opnieuw kunnen versturen.

In de zomer van 2017 schreven we dit:

Aan de formatietafel

Geachte heren,

Aan uw tafel is en/of wordt gesproken over de gaswinningsproblematiek in Groningen. Een complex en veelomvattend dossier waar u, voor u het weet, verstrikt raakt in financiële spreadsheets, juridische restricties, governance- en aansturingsvraagstukken, wetgevingsissues, economische vraagstukken, (internationale) energieagenda's, en wat al niet meer. Allemaal belangrijk, allemaal noodzakelijk kwaad, maar uiteindelijk allemaal bijzaak.

Wij gaan de uitdaging aan om nog één keer kort samen te vatten waar dit in de kern over gaat:

Er wordt al ruim een halve eeuw gas gewonnen in Groningen, waarvan miljoenen huishoudens in Europa profiteren. Wat een aantal (amateur)geologen destijds al voorspelden is intussen waar gebleken, een reactie van de aarde kon niet uit blijven. Die reactie kwam, de bodem begon eerst te dalen, toen te trillen en de laatste jaren ook te beven. Gebouwen die erop staan raakten beschadigd, mensen die erin woonden werden bang.

De bodemeffecten werden vanuit NAM en overheidswege decennia lang gebagatelliseerd. Maar een Groningse boer maak je niks wijs, die voelde allang op zijn klompen aan dat dit mis zou gaan. Hoofdschuddend en zwijgend werden de ontwikkelingen gevolgd. De eerste schade werd snel en ruimhartig vergoed door de NAM, *“alsjeblieft, we praten er verder niet meer over”*. In de kranten kwam het niet.

Na “Huizinge” werd alles anders. De boeren bleven niet meer op afstand, maar sloegen met de vuist op tafel. *“Tis nou wel mooi west!”* Maar het was te laat. Nederland en Europa konden niet zonder Gronings gas, de bodemeffecten waren niet meer te stoppen en de Groningers wisten dat ze afhankelijk van anderen waren geworden. Daar houden ze niet van. He-le-maal niet.

Het ging daarna snel bergafwaarts. NAM probeerde in control te blijven, ging rationaliseren en zakelijk reageren. Kostenbeheersing voorop. Tuurlijk, veroorzaakte schade moest vergoed worden, *“maar is die schade eigenlijk wel door ons veroorzaakt?”* NAM hield nadrukkelijk rekening met de mogelijkheid dat heel Groningen zijn oud, vervallen huisje gratis wilde laten opknappen en trad met die houding schademelders tegemoet. *“Dat zullen we nog wel even zien, mevrouwjtje.”* Jaren van stilzwijgende argwaan werden daarmee omgezet in grote boosheid en diepe frustratie: Groningers waren al zo lang niet serieus genomen. En nu lág hun gelijk eindelijk op tafel, maar werden ze nog steeds niet geloofd..

“Alle schade wordt vergoed”, betoogde ook minister Kamp herhaaldelijk in de Tweede Kamer. Hij bedoelde: *“Alle door de NAM erkende schade wordt vergoed.”* En dat is iets anders. Schade is pas schade als de NAM vindt dat het schade is. Tot op de dag van vandaag werkt dat zo. Ondanks de kerstboom aan instanties en vangnetten die in de jaren erna werd opgetuigd en soms alweer afgebouwd; Dialoogtafel, Onafhankelijk Raadsman, Commissie Bijzondere situaties, CVW, NCG en een waslijst aan stuurgroepen en klankbordgroepen. Alle commerciële initiatieven nog daar gelaten.

“Herstel van vertrouwen” was het credo. Maar nooit werd duidelijk wat daarmee werd bedoeld. Vertrouwen krijgen lukt doorgaans het snelst door vertrouwen te geven. Het tegendeel gebeurde. Technische rekenmodellen werden betrouwbaarder geacht dan de eigen waarneming van bewoners. Herstel van vertrouwen?

En nu gaan we de versterking in. De moed zakt ons bijna in de schoenen wanneer we daar de eerste bewoners over spreken. Nog sterker dan bij het schade traject worden bewoners afhankelijk van anderen en verdwijnt het gevoel eigen regie op het leven te hebben. *“Ze schieten allemaal in een slachtofferrol”* verzuchtte een projectleider. Niet beseffend hoe groot de impact is, van wat voor hem een project is, maar voor bewoners hun leven. Het is de sociale infrastructuur (de buurman die inspringt, de plaatselijke winkelier die de voetbalclub sponsort, het schooltje dat het dorpsfeest draagt) die dorpelingen diep geworteld aan Groningen houdt. Wat zeggen we tegen dat ouder echtpaar dat al 45 jaar in hetzelfde huurhuisje woont? Het huisje dat ze altijd keurig betaalden, waar ze zuinig op waren, waar de kinderen zijn groot gebracht, waar ze iedereen kennen? Waar ze nog kunnen blijven wonen omdat één van de burens inspringt als het nodig is? Nu wordt het huisje gesloopt, weten ze niet waar ze heen moeten (zelf regelen), dreigen ze hun burens kwijt te raken, is het onzeker of ze ooit terug kunnen naar de ‘eigen plek’, en moeten ze zelf de verhuizing regelen. Die wordt overigens maar één keer betaald, dus als ze al terug zouden kunnen is die verhuizing voor eigen rekening. De kinderen van deze echtparen zijn misschien nog wel het boost van iedereen.

Opnieuw wordt er vooral óver hun en tegen hun gesproken. Ze worden geïnformeerd, maar voelen zich niet gehoord. Het ene verhitte zaaltje na het andere. De professionals zijn het intussen gewend en beschouwen de weerstand als *“onderdeel van het proces”*. *“Ja, dat hoort erbij”* zeggen ze schouderophalend tegen elkaar: *“Zo gaan die dingen nu eenmaal.”*

Niet beseffend dat deze bezweringsformule *“zo werkt het nu eenmaal”*, de doodsteek voor het vertrouwen is, en de pokon voor het populisme.

Kortom, we dreigen hier volledig vast te draaien. Premier Rutte liet ons weten dat hij beseft dat

het vertrouwen in de overheid volledig is ondermijnd. En dat hij ook niet verwacht, met wat hij ook doet, de gedupeerden in Groningen ooit nog de vlag uit zullen steken. Hij voegde er, tot onze opluchting, aan toe dat dat het hem er niet van ontsloeg bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen. En dat kan nu, bij de formatie en het te formuleren regeerakkoord. Het *kán* anders! Het hoeft niet *nu eenmaal zo te zijn*. Heren aan de formatietafel: Laat zien dat u het menens is, steek uw hand uit, sta garant voor het oplossen van de individuele, gaswinning gerelateerde problemen in Groningen. Vijf jaar na Huizinge kunnen we de conclusie trekken dat dit niet langer een regionaal op te lossen probleem is. Zonder uw hulp en interventies komt het hier niet goed.

1. Een schadefonds waarbij ú tekent voor het oplossen van de problemen en vervolgens de NAM aansprakelijk houdt. U neemt daarbij het procesrisico over van de individuele Groningers, de Groningers winnen daar meer mee dan u erop verliest.
2. Een Delta aanpak voor Groningen waarbij niet alleen de versterkingsoperatie in ruimtelijke kwaliteit wordt begeleid, de economie en werkgelegenheid perspectief krijgen, de krimp wordt opgevangen en een garantieregeling woningmarkt wordt gerealiseerd. Maar waarin vooral gezocht wordt naar het versterken in plaats van afbreken van de huidige sociale structuren. Begin bij het in kaart brengen van die verbanden en laat dat leidend zijn.
3. Een afbouwplan gaswinning waarbij we afstappen van 'leveringszekerheid' als bepalend criterium maar naar 'aanbodzekerheid' als maatgevend gaan. Alle afnemers (binnenlandse consumentenmarkt, buitenland en industrie) weten daarmee hoeveel gas ze over een aantal jaar nog kunnen afnemen en wat ze dus te doen staat. Maak het afbouwplan taakstellend voor de energietransitie.

"We staan honderd punten in de min", constateerde de heer Rutte na zijn bezoek aan Groningen. Die honderd punten haalt u, met welk regeerakkoord dan ook, niet in één keer binnen. Maar u moet wel beginnen, u kan en mag het vertrouwen in Groningen niet opgeven. Wij gaan voor vijftig punten erbij!

Gaswinning in het nieuws

De afgelopen periode was er weer veel nieuws te lezen over de gaswinning. Benieuwd naar alle artikelen? Op onze website vindt u een overzicht [tot nu toe.](#)

Het Groninger Gasberaad is verhuisd.

*We zijn gevestigd in dorpshuis De Leeuw, Oude Rijksweg 6,
9798 PA Garmerwolde.*

Copyright © 2021 Groninger Gasberaad, All rights reserved.

Geen nieuwsbrief meer ontvangen? [uitschrijven](#)